

Oppsummering: EU-rådsmøtet for utdanning, kultur, sport og ungdom, 18-19 november 2010

- **Styrket europeisk samarbeid om yrkesutdanning og fagopplæring**
- EUs nye ungdomssatsning *Youth on the Move* skal hjelpe ungdom med utdanning og arbeid
- **Bedre leseferdigheter og bedre kunnskaper i matematikk og realfag blant unge i Europa**
- **Utdanning for bærekraftig utvikling**
- **Utdanning i kamp mot fattigdom, ulikhet og sosial eksklusjon**
- **Europeiske kulturminner og kulturarv og mulig etablering av en *European Heritage Label***
- **Europeisk filmarv og europeisk kino i den digitale tidsalder**
- **Europeisk kulturelt mangfold og kreativitet i EUs flaggskipsinitiativ *The Digital Agenda***
- **Nytt EU-samarbeid om sport og EUs rolle i anti-dopingarbeidet**
- **Mulig EU-strategi om rettigheter for barn og unge**

Dette var noen av hovedsakene på agendaen på rådsmøtet i Brussel 18-19 november for EUs ministre for fagområdene utdanning, kultur/medier, sport og ungdom. Dette var det eneste formelle rådsmøtet i *EYC (Education, Youth, Culture and Sport Council)* under det belgiske formannskapet i EU andre halvår 2010. Her oppsummeres konklusjoner og tema fra rådsmøtet på de 4 fagområdene.

UTDANNING

- **Rådskonklusjoner om prioriteringene for styrket europeisk samarbeid om yrkesutdanning og fagopplæring for perioden 2011 – 2020;** Rådskonklusjonene gir en visjon for mer attraktive, relevante, innovative, tilgjengelige og fleksible europeiske yrkesutdanningssystemer og setter 4 strategiske mål fram til 2020 for det europeiske samarbeidet om yrkesutdanning og fagopplæring (*Vocational Education and Training – VET*). Samarbeidet skal støtte opp om EUs overordnede strategi for vekst og sysselsetting – **Europa 2020** – og skal fremme kvalitet og effektivitet i utdanningssystemene, livslang læring og mobilitet, innovasjon og entreprenørskap og sosial integrasjon. Landene er enige om et 4-årig arbeidsprogram for 2011-2014 med konkrete anbefalinger på nasjonalt og europeisk nivå. Det europeiske samarbeidet for VET foregår i den såkalte [Københavnprosessen](#), etablert i 2002, der også Norge deltar aktivt. Prosessen drives framover bl.a. ved ministermøter hvert annet år; det neste møtet holdes i Brugge i Belgia 7. desember. Rådskonklusjonene vil danne utgangspunkt for det konkrete arbeidet i Københavnprosessen framover. [Les Rådskonklusjonene her](#).

- Rådskonklusjoner om EUs flaggskipsinitiativ *Youth on the Move* – Et integrert svar på de utfordringene som ungdom i Europa står overfor;** Under tittelen "*Youth on the Move*" lanserte Europakommisjonen i september sin nye store ungdomssatsning; en pakke med et spekter av ulike tiltak og ordninger som skal hjelpe ungdom i Europa med utdanning og arbeid. Tiltakene i *Youth on the Move* skal bidra til å nå målene som er satt i **EUs overordnede strategi, Europa 2020**; bl.a. mål om å redusere skolefrafallet fra 15% til 10%, øke andelen 30-34 årige med høyere utdanning til 40% og øke sysselsettingsgraden til 75% for 20-64 årige. EU vil bl.a. støtte landenes arbeid med å utvikle systemer for livslang læring og modernisering av både yrkesutdanning og høyere utdanning. Situasjonen for de unge på arbeidsmarkedet skal forbedres og entreprenørskap oppmuntres. Fortsatt arbeid for å fjerne hindringer for studie- og arbeidsmobilitet mellom landene gis stor oppmerksomhet. For å kunne vise bredden i satsningen og informere oversiktlig om alle tiltak og muligheter er det laget et eget [nettsted for Youth on the Move](#). Rådskonklusjonene ønsker initiativet velkommen, støtter opp om forslagene og gir hovedprinsipper for gjennomføringen; bl.a. nødvendig samarbeid mellom sektorene (utdanning, arbeid, ungdom, sosial, forskning og innovasjon), effektiv bruk av alle relevante EU programmer og budsjetter og mulige koblinger til nasjonale og regionale ressurser. På pressekonferansen etter møtet sa Rådets formann, den flamske utdanningsministeren Pascal Smet, at *Youth on the Move* var et svært viktig initiativ og at landene med dette ville gi støtte til Kommisjonen. [Les Rådskonklusjonene her](#).
- Rådskonklusjoner om bedre leseferdigheter og kunnskaper i matematikk og realfag ("*basic skills*") blant unge i Europa;** Rapporter viser at gjennomsnittlig ca. 25 % av de unge i Europa har dårlige leseferdigheter; blant gutter er andelen helt oppe i 30 % - og situasjonen er blitt verre de siste årene. Sosioøkonomisk bakgrunn og foreldrenes utdanningsnivå virker inn på de unges prestasjoner. Dette er alarmerende og alvorlige tall. EU har satt som mål å redusere andelen unge med dårlige basisferdigheter/kunnskaper i lesing, matematikk og realfag til under 15 % innen 2020. Rådskonklusjonene peker på flere områder der det er nødvendig å styrke innsats og fokus; pensum- og læreplanutvikling, motivasjon for lesing og matematikk/realfag, bruk av ny teknologi, lærerutdanning samt kjønnsperspektivet i situasjonen. Det etableres nå en ekspertgruppe på høyt nivå for å gi forslag (innen første halvår 2012) til tiltak for å forbedre leseferdighetene blant de unge. Rådskonklusjonene anbefaler videreføring av europeisk arbeidsgruppe på temaet basisferdigheter/kunnskaper i lesing, matematikk og realfag, fortsatt systematisk erfaringsutveksling mellom landene, fortsatt møter mellom landenes ansvarlige direktører for grunnskoleområdet og felles pilotprosjekter. [Les Rådskonklusjonene her](#).
- Rådskonklusjoner om utdanning for bærekraftig utvikling;** [EUs strategi for bærekraftig utvikling](#) peker på at utdanning og livslang læring er av stor betydning. EUs utdanningsministre behandler i dette dokumentet temaet for første gang og berører både økonomiske, sosiale og miljømessige perspektiver. Rådskonklusjonene ber landene støtte utdanning for bærekraftig utvikling ved å integrere temaet i nasjonal utdanningspolitikk og nasjonale strategier og fremme kunnskap blant lærere og undervisere. [Les Rådskonklusjonene her](#).
- Ministerdiskusjon om utdanning i kamp mot fattigdom, ulikhet og sosial eksklusjon;** Det belgiske formannskapet hadde dette som et prioritert tema og hadde gitt [bakgrunnsinformasjon i et](#)

[eget notat](#). Ministrene utvekslet erfaringer og eksempler til inspirasjon - og var samstemte på at dette var et svært viktig tema. Det var fokus på mulige integrerte initiativer der utdanningspolitikk kobles til andre politikkområder; for eksempel arbeid, bolig, ungdom, innvandring, sosial velferd osv. Det ble også gitt informasjon om hvordan landene måler og overvåker fattigdom, ulikhet og eksklusjon. Diskusjonen fulgte opp tidligere Rådskonklusjoner (fra mai 2010) om den sosiale dimensjon i utdanning og opplæring. Den generelle konteksten er at **2010 er Det europeiske året for bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon**. Utdanning, på alle nivå i utdanningssystemene, kan bidra sterkt til sosial inkludering, sosial mobilitet, integrering og likestilling. Flere av ministrene nevnte viktigheten av gode førskoletilbud og også tilbud om skolemåltider. Den greske ministeren foreslo at Rådet skulle komme med en felles uttalelse om viktigheten av å satse på utdanning i økonomisk vanskelige tider.

KULTUR

- **Forslag om å etablere "European heritage label"**; Rådsmøtet fikk rapport om arbeidet med å etablere et "europeisk kulturarvsmerke" – [European heritage label](#). Dette har eksistert som en frivillig ordning siden 2006 og nå deltar 17 medlemsland og Sveits. Det arbeides med å etablere dette på nytt som en formell EU-ordning som skal gi merverdi i forhold til *UNESCO World Heritage List* og Europarådets *European Cultural Routes*. Tanken er at utmerkelsen skal gis til steder som "...are symbolic for European integration, ideals and history" og som "...have played a key role in the history of the European Union". Det gjenstår et par spørsmål, bl.a. mulig finansieringskilde og om det er Rådet eller Kommisjonen som skal tildele merket. Parlamentet og Rådet tar sannsynligvis beslutning om saken tidlig i 2011. Det ser ut til at det framtidige *European heritage label* kun vil bli for EU-medlemsland. Bare under helt spesielle betingelser åpnes det for deltakelse fra tredjeland.
- **Vedtak om European Capital of Culture 2015**; Mons i Belgia blir en (av to) *European Capitals of Culture* i 2015. Den andre blir Pilsen i Tsjekkia (vedtak om dette våren 2011).
- **Rådskonklusjoner om Work plan for culture 2011-2014**; Rådskonklusjonene setter prioriteringer for samarbeidet på kulturområdet for de neste 4 årene. Det skal dreie seg om kulturelt mangfold, interkulturell dialog, tilgjengelig/inkluderende kultur, kultur- og kreative næringer, kompetanse og mobilitet, kulturarv (inkludert mobilitet av samlinger), kultur i EUs utenrikspolitikk og statistikk på kulturområdet. Arbeidet skal skje gjennom den såkalte åpne koordineringsmetoden (*OMC – Open Method of Coordination*), gjennom arbeidsgrupper og erfaringsutveksling mellom medlemslandene samt forsterket dialog med det sivile samfunn. [Les Rådskonklusjonene her](#).
- **Rådskonklusjoner om kulturens rolle i kampen mot fattigdom og sosial ekskludering**; Politikk mot fattigdom og sosial eksklusjon må få en kulturell dimensjon. Deltakelse i kulturliv og kulturutdanning kan spille en betydelig rolle i kampen mot fattigdom ved å stimulere sosial inkludering av isolerte grupper og fremme kulturelt mangfold og interkulturell dialog. [Les Rådskonklusjonene her](#).

AUDIOVISUELLE SAKER

- **Rådskonklusjoner om europeisk filmarv og utfordringer i den digitale tidsalder**; Rådskonklusjonene omhandler hovedsakelig to tema; overgangen fra analog til digital tidsalder og koblingene mellom filmarv og finansieringspolitikk. Bevaring av filmarven bør være en del av

landenes kulturpolitikk og det bør etableres langsiktige strategier for innsamling, restaurering og bevaring av film, både i analogt og digitalt format. Film som er støttet av offentlige midler bør tas vare på av ”institusjoner for bevaring av filmarven”. Med respekt for opphavsrett bør filmarven gjøres tilgjengelig for eksempel gjennom [Europeana](#), det europeiske digitale bibliotek. [Les Rådskonklusjonene her.](#)

- **Rådskonklusjoner om muligheter og utfordringer for europeisk kino i den digitale tidsalder;** Rådskonklusjonene peker på at det haster med overgang til digital kino og at dette bør støttes av offentlig politikk. MEDIA-programmet skal også støtte digitalisering. Det ventes at neste revisjon av EUs retningslinjer for statsstøtte vil inkludere regler for støtte til digitalisering. [Les Rådskonklusjonene her.](#)
- **Ministerdiskusjon om kulturdimensjonene i EUs flaggskipsinitiativ “Den digitale agenda”;** Dette er ett av de 7 flaggskipsinitiativene under EUs nye overordnede strategi – Europa 2020. Denne strategiplanen skal bidra til å virkeliggjøre et digitalt indre marked, øke tryggheten og sikkerheten ved elektronisk kommunikasjon og styrke bredbåndskapasiteten. Ministrene la vekt på digitalisering av kulturarven, utvikling av *Europeana*, lovlig adgang til kultur og kreativt innhold på nettet og beskyttelse av opphavsrettigheter i denne sammenheng. Mange fremhevet at bedre mediekunnskap er viktig for å kunne nyttiggjøre seg et digitalt indre marked og at ”Den digitale agenda” krever samarbeid og koordinering på tvers av sektorer.

SPORT

- **Rådsresolusjon om “strukturert dialog” på sportsområdet;** Etablering av en *“high-level structured dialogue”* vil gjøre det mulig å ha kontinuerlig utveksling av synspunkter om prioriteringer, gjennomføring og oppfølging av EU-samarbeidet på sportsområdet. Det vil bli regelmessige uformelle møter mellom EU og sportsbevegelsen. Det første møtet er planlagt i desember. [Les Rådsresolusjonen her.](#)
- **Rådskonklusjoner om EUs rolle i anti-dopingarbeidet;** Rådskonklusjonene legger vekt på at EU og medlemslandene må koordinere sine posisjoner før møter i WADA (*World Anti-Doping Agency*); eksempelvis mht. fri bevegelse av sportsutøvere. Slik koordinering bør gjøres i samarbeid med Europarådet. [Les Rådskonklusjonene her.](#)
- **Rådskonklusjoner om sport for sosial inkludering;** Rådskonklusjonene framhever at sport kan fremme sosial integrasjon og peker på flere momenter som kan bidra; bedre adgang til sportsaktiviteter for alle, bedre bruk av sportsaktiviteter for samfunnsbygging og utveksling av strategier og metoder. Landene blir bedt om å fremme likestilling og like muligheter på sportsområdet og å oppmuntre til at alle kan delta. [Les Rådskonklusjonene her.](#)
- **Ministerdiskusjon om sosial inkludering i sport og gjennom sport;** Ministrene informerte om relevante prosjekter og aktiviteter i landene og ba om at EU legger til rette for erfaringsutveksling. Et framtidig EU-program for sport bør inneholde støtte til frivillig arbeid på sportsområdet.

UNGDOM

- **Rådskonklusjoner om ungdomsarbeid;** Rådskonklusjonene peker på at ungdomsarbeid kombinerer fritidsaktivitet, sosialt fellesskap og utdanning og er kilde til verdifull læring og personlig utvikling. Landene oppfordres til å støtte ungdomsarbeid på alle nivå. Kommisjonen blir

bedt om å studere og kartlegge omfanget og effektene av ungdomsarbeid i EU. [Les Rådskonklusjonene her.](#)

- **Rådskonklusjoner om unges adgang til kultur;** Rapporter viser at det fortsatt er hindringer i veien for unges adgang til kultur; økonomi, tid og geografi spiller inn. Det sosiale miljøet og familiebakgrunnen er av grunnleggende betydning. Digitalisering kan fremme kulturdelaktelse. Rådskonklusjonene ber landene lette adgang til kultur for ungdom og utvikle strategier på dette feltet. [Les Rådskonklusjonene her.](#)
- **Rådskonklusjoner om internasjonale aktiviteter vedrørende barn, unge og barns rettigheter;** Formannskapet informerte om hva som står på dagsorden i EU, Europarådet og FN vedrørende barn, unge og barns rettigheter. Rådskonklusjonene oppmuntrer landene til å engasjere seg aktivt i de internasjonale aktivitetene på disse områdene – og ønsker velkommen Kommisjonens intensjon om å foreslå en EU-strategi om barns rettigheter. [Les Rådskonklusjonene her.](#)
- **Ministerdiskusjon om unge i belastede byområder;** Ministrene informerte om tiltak og prosjekter i landene for å hjelpe unge i belastede byområder. Hvordan er det nye rammeverket 2010-2018 for EUs ungdomspolitiske samarbeid, samt EUs flaggskipsinitiativ ”*Youth on the Move*”, relevant for de problemer disse unge møter? Det belgiske formannskapet arrangerer en konferanse om temaet i Brussel 27. november for å lytte til synspunkter og ideer fra de unge og deres representanter. [Les mer om temaet i formannskapets bakgrunnsnotat.](#)

Skrevet av utdanningsråd ved EU-delegasjonen Ingveig Koht Astad